

OPONENTSKÝ POSUDEK

habilitační práce

Jméno a příjmení autora: PaedDr. Zlatica Hul'ová, PhD.

Pracoviště: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, Katedra elementární a předškolní pedagogiky

Název habilitační práce: Technické vzdelávanie a postoje učiteľov k obsahu pracovného vyučovania vo 4. ročníku na primárnom stupni školy

Oponentský posudek a hodnocení habilitačních materiálů habilitantky jsou vypracované na základě jmenování oponenta habilitační práce paní Dr.h.c.prof.PhDr. Beatou Kosovou, proděkankou pro vědu, výzkum a umění, Pedagogické fakulty UMB v Banskej Bystrici, jmenovacím dekretem ze dne 28. 6. 2017. K vypracování posudku byla předložena habilitační práce a habilitační materiály, které jsou v souladu s přílohami uvedenými ve jmenovacím dekretu a jsou úplné dle požadavků stanovených na zahájení habilitačního řízení.

Ve smyslu vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 z 8. 12. 2004 o postupu získávání vědecko-pedagogických titulů nebo umělecko-pedagogických titulů docenta a profesora předkládám oponentský posudek na habilitační práci PaedDr. Zlatice Hul'ové, PhD. k habilitačnímu řízení jmenované.

Rozsah a obsah habilitační práce

Habilitační práce má celkem 232 stran včetně uvedené literatury a 32 stran příloh, které tvoří Finský rámcový učební plán, ukázka nezvládnuté matematicko-geometrické úlohy v technickém vzdělávání, výběr z nabídky vzdělávacích programů MPC, originální dotazník pro zjišťování postojů učitelů a záznamový list na hodnocení pracovně-technických kompetencí žáků 4. ročníku. V textu je uvedeno 65 tabulek a 7 grafů. Práce obsahuje i další náležitosti: abstrakt ve slovenštině a angličtině, předmluvu, obsah, úvod, 7 kapitol členěných na podkapitoly, závěr, resumé, seznam bibliografických odkazů a příloh. Po formální stránce je práce bez závažnějších prohřešků, pouze v seznamu chybí číslo u první kapitoly. Pro lepší

přehlednost mohla být zvolena varianta Obsah a Úvod na pravé straně. Grafy jsou uvedeny barevně, ale některé se vzhledem k množství informací staly poněkud nepřehledné (např. graf. č. 6). Tabulky jsou přehledné, ale některé obsahují zavádějící informace (např. tabulka 12 – časové dotace jsou uvedeny u některých států v ročním rozsahu, někde v týdenním, uvedení informace 1/rok = 5h je také poněkud nepřehledná). Seznam literatury obsahuje 251 titulů domácí i zahraniční literatury, vč. internetových zdrojů.

Aktuálnost zvoleného tématu habilitační práce

Zvolené téma habilitační práce lze považovat za velmi aktuální, neboť se týká technického vzdělávání na 1. stupni základní školy, které bylo v posledních letech poněkud opomíjeno.

Problematika technického vzdělávání a jeho efektivita na prvním stupni základní školy je téma vysoce aktuální, neboť technické vzdělávání ve výchově mladého člověka je nejen důležité, ale zároveň nenahraditelné. Obsah vzdělávání je na Slovensku určen standardem ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, a je učiteli i odborníky stále diskutován. Obsah vzdělávání vychází z předpokladu, že učitel vykazuje pozitivní postoj k tomuto obsahu. Dalším problémem se ve vztahu k obsahu technického vzdělávání může jevit přílišná feminizace na prvním stupni základní školy a tím i odlišný vztah učitelek k jednotlivým částem vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, neboť mnozí lidé, ale i učitelé a společnost, mají stále ještě zakotveno v mysli rozdělení prací na ženské a mužské. Zároveň i otázka, jaké by měl mít žák 4. ročníku ZŠ pracovní technické kompetence je v současnosti velmi aktuální.

Struktura a odborná úroveň habilitační práce

Habilitantka předložila dle příslušné vyhlášky habilitační práci jako monotematickou práci. Práce vychází z teoreticko-analytické části, na kterou navazují další dvě části v podobě dvou samostatných vědecko-výzkumných studií. Hlavním cílem teoreticko-analytické části habilitační práce je analýza historického vývoje technického vzdělávání od středověku až po dnešní Slovensko. Toto teoretické východisko obsahuje i přehled aktuálního stavu technické edukace v zahraničí, zpracované nejen jako teoretickou analýzu, ale také jako syntézu a komparaci. Tyto první čtyři kapitoly, zabývající se obsahem technického vzdělávání, časovou dotací a výukou pracovní-technických předmětů na prvním stupni základní školy, pomohly autorce stanovit cíle pro další dvě kapitoly – samostatné výzkumné studie. Hlavním cílem první výzkumné studie je zjištění postojů učitelů 4. ročníku k tematickým celkům a obsahu vzdělávání v rámci předmětu pracovní vyučování. Pro tyto účely byl sestavený samostatný

originální dotazník, který vyplnilo 364 učitelů 1. stupně ZŠ, což lze pokládat za vypovídající vzorek. U výzkumné studie stanovila autorka habilitační práce jasné specifické cíle a výzkumné otázky, na základě kterých pak stanovila dvě základní hypotézy, které byly následně na základě odpovědí z dotazníků a statistického vyhodnocení verifikovány. Výsledky výzkumu jsou v práci jasně prezentovány formou tabulek a grafů.

Druhá výzkumná studie je zaměřena na pracovní-technické kompetence žáků 4. ročníku na primárním stupni základní školy. Cílem této studie bylo zjistit úroveň, souvislosti a rozdíly v získávání pracovní-technických kompetencí žáků 4. ročníku na primárním stupni. Hlavním záměrem bylo zjistit, jaká je dosažená úroveň dosažených kompetencí žáků pokud se pracovní-technické vzdělávání uskutečňuje pouze ve 4. ročníku.

U obou studií byly použity adekvátní výzkumné metody.

Připomínky a poznámky k habilitační práci

- a) U první výzkumné studie je uveden počet respondentů z řad učitelů 364, což lze považovat za odpovídající vzorek. Není zde ale uvedeno, jakou metodou byli tito respondenti vybíráni. Vzorek mužů a žen se jeví jako nevyvážený (30 mužů, 334 žen) i když určitě bylo těžké „najít“ a zapojit do výzkumu alespoň těch 30 mužů, neboť pro první stupeň základní školy je charakteristická převaha žen učitelek.
- b) U druhé výzkumné studie na str. 187 je uveden počet respondentů z řad žáků 4. ročníku. Tento počet byl stanoven na 82, což se domnívám, že je vzorek s poměrně malou vypovídající hodnotou. Není zde také informace o tom, jak byl tento vzorek vybírán.

Otázky k obhajobě habilitační práce

1. Překvapil habilitantku výsledek dotazníkového šetření zaměřeného na postoje učitelů k obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, kdy se učitelé povětšinou vyjádřili v tom smyslu, že nechtějí doplnit nic do obsahového standardu pracovního vyučování? Co by doplnila do obsahového standardu ona sama?
2. Jak hodnotí habilitantka výsledek výzkumného šetření, které ukázalo, že pouze 1,6 % dotazovaných by navýšilo hodinovou dotaci pracovního vyučování?

Plnění habilitačních kritérií

Na základě předložených habilitačních materiálů paní PaedDr. Zlatice Hul'ové, PhD., vypracovaných podle požadavků Pedagogické fakulty UMB v Banské Bystrici a sumárně

uvedených v tabulce scientometrických ukazatelů kritérií pro habilitační řízení v oblastech: pedagogická činnost, publikační činnost, ohlasy na publikační činnost, řešení výzkumných projektů a další kritéria, jakož i na základě posouzení všech samostatných příloh a výstupů v uvedených oblastech konstatuji, že PaedDr. Zlatica Huřová, PhD. při komplexním hodnocení stanovená kritéria splňuje, v některých částech (publikační činnost) i vysoce převyšuje stanovená kritéria.

Závěrečné hodnocení habilitační práce

Předložená habilitační práce PaedDr. Zlaticy Huřové, PhD. Je zpracována na vysoké úrovni, je zaměřena na velmi aktuální téma a významnou problematiku oboru 1.1.5 Předškolní a elementární pedagogika.

Z vědecko-výzkumného pohledu jde o práci, jejíž výsledky mají jak teoretický, tak praktický význam, neboť výsledky prezentovaných výzkumných studií lze využít v praxi.

Autorka v práci, i svojí dosavadní pedagogickou činností, prokázala teoretické a praktické znalosti dané problematiky a zároveň prokázala i přínos pro danou problematiku a výuku technického charakteru na primární škole.

Habilitační práci **doporučuji** přijmout k obhajobě a v případě úspěšné obhajoby a kladných postojů habilitační komise a členů VR PF UMB v Banské Bystrici doporučuji paní PaedDr. Zlatici Huřové, PhD. udělit titul docent v oboru 1.1.5 Předškolní a elementární pedagogika.

V Plzni, dne 18. 9. 2017

Doc. PaedDr. Jarmila Honzíková, Ph.D.